

stúbbur uttaneftir

Einki skrivi- og talifrælsi í India

Tann indíska stjórnnin hefur avtikið rættin til at skriva og tala, eins og seks aðrar fundamentalar rættir, ið eru tryggjaðir í stjórnskipanini. Hinir rættirnir eru fundarfrælsi, frælsi at stovna felag og tilíkt, at ferðast fritt í India og at seta búgv eina og aðrastaðni. Harafutrat verður frælsi ognarrætturin av tíkin og frælsi rætturin at fara undir handilsvirksemi og aðrar fyrítekur. Hesir rættirnir stóðu í grundlógini undir grein 19, ið er kend sum »teir sjev rættirnir«. Avgerðin var undirskrivað av forsetanum Fakhrudin Ali Ahmed og frátók borgarunum eisini rættin til at fara til dómstólarnar fyri at fáa greinina uppfært í grundlógina. Eingin frágreiðing er givin um boðini.

Chou En-lai deyður

Chou En-lai, forseti í Kína, doyði hósdagin í seinastu viku. Lika síðani kollveltingin sigraði í 1949, hevur Chou En-lai verið forseti. Í stuttu søguni hjá Ti kines-

iska Fólkattjóðveldinum hevur hann saman við Mao Tse-tung, formanni, verið maðurin, ið størsta tydingin hevur havt í uppbyggingini av tí Kína, sum vit í dag kenna.

Meðan Mao hevur verið tann stóri ideologurin og taktikkarin aftan fyri ta støðu kollveltingina, ið fullkomiliga hevur broytt tilveruna hjá 750 milliónum menniskjum, var Chou tann stóri administratorurin. Eisini var tað Chou sum pragmatiskt veruleikagjordi tankarnar hjá Mao við stórum snildi. Pragmatiski sansur hansara gjordi, at hann stóð seg í tíðarskeiðum við ófriði og uppreisni, sum mentunarkollveltingin í árunum 1966–69, tá mangir av sveinum Maos mistu vald og ávirkan.

Í almennu kunngerðini um deyða hansara stendur, at hann doyði av krabbameini. Síðstu árin hevði hann trupulleikar við at tosa. Chou En-lai var 78 ár.

Isabel Peron fær ultimatum

Amerikanska tíðarritið Newsweek skrivur, at keldur í amerikansku fregnartænastuni, CIA, hava fingið upplýsingar úr Argentina um, at argentinska hervaldið hevur givið forsetanum, Isabel Peron, eina freist upp á ein mánaða til at leggja frá sær sum stjórnaravasti.

Tað er talan um eitt beinleiðis ultimatum, sum Isabel Peron hevur fingið, skrivur Newsweek. Hon hevur tveir kostir í at velja. Annaðhvørt sjálvboðin at leggja frá sær ella at verða koyrd úr starvinum.

Cia-stuðul til ítalskar antikommunistar

Ein frágreiðing frá Hvíta Húsinum prógvar tíðindini í pressuni um, at Cia hevur veitt ein stuðul upp á 36 milliónir til ítalskar antikommunistar. Stuðulin, sum er veittur seinastu mánaðarnar, skal forða kommunistunum framgongd við komandi val. Tann ítalski kommunistaflokkurin er tann størsti í Europa. Í frágreiðingini sigist, at Ford forseti var vreiður yvir, at tíðindini vóru líkin út til pressuna, men einki verður nevnt um tíðindini vóru sonn.

Aftur stjórnarkreppa í Italia

Tann 38. stjórnnin í Italia legði frá sær hósdagin eftir at hava sitið í 13 mánaðir. Tað var Sosialistaflokkurin, sum hevur stuðlað stjórnina hjá Aldo Moro, ið tók stuðulin aftur. Stjórnnin var ein samgongustjórn. Aldo Moro heldur fram sum forseti í eini fyríbils stjórn.

385 milliardir í virðum

Statoil, oljufelagið hjá norska statinum, er ein av ríkastu oljufyrítøkum í verðini, sigur stjórnnin í felagnum, Arve Johnsen. Seinastu kanningarnar av oljuøkjunum í Norðsjónum siga, at tey hava eitt virði upp á 385 milliardir krónur.

Protestantar í Norðurirlandi:

Veruligur bardagi — bert ein spurningur um tíð

Úr Belfast skrivur Reuter, at ein ávaring um, at tað leingi væntaða borgarastríðið millum protestantar og katolikkar nú bert er »ein spurningur um tíð«, kom í seinastu viku frá hernaðarliga protestantiska verjufelagsskapinum í Ulster, UDA

Verjufelagsskapurin, ið telur 58.000 limir, gav hesa ávaring, samstundis sum at støðan í tí bretska hjálandinum gjordist álvarsamari, eftir eina roð av blóðigum hevndardrápum í landslutinum Armagh við markið til tjóðveldið Eire í síðstu viku.

Vápnahvildin, sum tann irski tjóðskaparligi herurin, IRA, hevði gjørt avtalu um við bretska myndugleikarnar fyri einum ári síðani, er við at skrædna eftir avgerðina hjá bretska stjórnnini um at senda herlið frá tí serligu flageindunum SAS til Norðurirland.

Í eini frágreiðing frá UDA stendur: — Tann einasta grundin til, at bardagi enn ikki er brotin á, er, at tað protestantiska samfelagið ikki fullkomiliga

er gingið saman við teimum loyalistisku hálv-hernaðarligu bólkunum. Viðari stendur, at tað nú bert er ein spurningur um tíð, aðrenn tað protestantiska samfelagið gevur loyalistunum loyvi til eina fullkomna kreppu.

Brot á avtalu

Samstundis segdu tjóðskaparligar keldur, at høvudsleiddslan í IRA fortolkaði flutningin av SAS-eindunum til Norðurirland sum eitt groft brot á vápnahvildaravtaluna við bretska herliðini, og at spurningurin um vápnahvildina alla sum hon er, var til umhugsingar í IRA.

Næstan 1500 sivil, hermenn og politistar eru dripin undir tí seks ára langa borgarastríðnum

í Norðurirlandi. Avgerðin um at flyta SAS-herlið — ein bólkur, ið upprunaliga varð stovnstur til at virka aftan fyri frontin hjá figgindanum undir øðrum heimsbardaga — varð tikin eftir drápin í seinastu og næstseinastu viku av fimm katoliknum og 10 protestantum.

Hatur

Katolskir tjóðveldismenn siga, at SAS hevur virkað í loyðnum í Norðurirlandi í fleiri ár. Katolikkarir bera eitt stórt hatr móti SAS-hermonnum og hava ákært teir fyri at hava fyríreikað morðini á IRA-limum og bumbuálop í tjóðveldisøkjum. Tann bretska stjórnnin hevur noktað, at SAS fyrr hevur lagt uppi í Norðurirlandi.

Bretskir hermenn úr SAS-herliðunum hava gjørt vegbyggingar í South Armagh landslutinum, sokallaða Brotsmannalandið